

PHẦN 2

HƯỚNG DẪN TỔ CHỨC CÁC GIỜ SINH HOẠT

I. SINH HOẠT DƯỚI CỜ

1 Mục đích, ý nghĩa

SHDC là hoạt động bắt buộc trong các HĐGD ở trường phổ thông. Đây là hoạt động có tính chất định hướng các HĐGD trong tuần học mới, tháng học mới theo chủ đề, chủ điểm cho toàn bộ nhà trường. SHDC là một hoạt động tập thể lớn, vừa mang tính trang nghiêm của nghi lễ vừa kèm theo nội dung đánh giá, phát động thi đua, lồng ghép với giáo dục tư tưởng, văn hoá, đạo đức HS cũng như xây dựng văn hoá nhà trường. Thông qua việc đa dạng hoá các hình thức, phương pháp và mô hình tổ chức SHDC, nhà trường có thể mang lại cho HS toàn trường những cảm xúc khác nhau: từ trang nghiêm, tự hào về Tổ quốc mình, quê hương mình, trường mình, lớp mình đến những phút sâu lắng của sự sẻ chia hay những tiếng cười vui vẻ và sự vui tươi,... Tất cả đều vô cùng bối rối với việc nuôi dưỡng tâm hồn HS với những cảm nhận mới mẻ, đẹp đẽ; từ đó hình thành ý thức tập thể, lòng tự trọng, tinh thần trách nhiệm của bản thân.

SHDC còn là cơ hội để HS tập dượt khả năng điều khiển hoạt động trên quy mô toàn trường. Vì thế, nó có tác dụng góp phần rèn luyện ý thức kỷ luật và năng lực tự quản cho HS. Mặt khác, với hình thức và nội dung sinh hoạt phong phú, SHDC còn mở rộng vốn kiến thức và hiểu biết cho HS; tạo điều kiện để các em nói lên tiếng nói của mình về các vấn đề có liên quan. Hơn thế nữa, nó còn rèn luyện cho HS kỹ năng nói trước tập thể, trước công chúng, hình thành kỹ năng giao tiếp, ứng xử trong cuộc sống giúp các em có thể tự tin hơn, đồng thời tạo môi trường vui chơi, giải trí lành mạnh để các em thể hiện tài năng, năng khiếu của mình, giúp các em tham gia tích cực và mạnh dạn hơn trong các hoạt động tập thể; giúp các em tránh xa các tệ nạn xã hội, cung cổ, nâng cao kiến thức, rèn luyện kỹ năng sống, giá trị sống; tạo cho HS thêm gắn bó với trường lớp, thầy cô giáo, bạn bè; tạo tâm thế, động lực giúp các em hào hứng trong học tập và cuộc sống.

SHDC còn là nơi để các tập thể đánh giá kết quả các hoạt động đã đạt được và có kế hoạch định hướng cho các hoạt động tiếp theo.

Như vậy, SHDC có ý nghĩa quan trọng không chỉ với từng cá nhân HS mà còn cho tập thể. Chính vì thế, nhà giáo dục phải không ngừng sáng tạo, tìm ra những hình thức tổ chức mới mẻ, phương pháp triển khai hấp dẫn để nâng cao hiệu quả của SHDC.

2 Yêu cầu về tổ chức đối với Sinh hoạt dưới cờ

- Đối tượng tham gia: HS toàn trường, toàn thể GV chủ nhiệm lớp, ban lãnh đạo nhà trường, Tổng phụ trách Đội, Bí thư Đoàn, cha mẹ học sinh, khách mời (nếu có).

- Nghi thức, tác phong, thái độ đảm bảo nghiêm túc, trang trọng và tôn nghiêm.
- Các hoạt động phải đảm bảo tính thiết thực, hiệu quả, đáp ứng được yêu cầu giáo dục, bồi dưỡng tình cảm, đạo đức trong sáng, tính tích cực xã hội, khả năng giao tiếp, ứng xử, ý thức tổ chức kỷ luật cao.
- Cách thức tổ chức phải đảm bảo tính trang nghiêm (phản nghi lễ), sinh động, hấp dẫn, gần gũi với HS; gây hứng thú cho HS (phản sinh hoạt theo chủ đề).
- Các hoạt động phải khuyến khích tối đa HS tham gia, bày tỏ quan điểm của mình trong các hoạt động để đảm bảo nguyên tắc toàn diện trong giáo dục.
- Thời gian tổ chức: SHDC thường được tổ chức đầu tuần; tối đa trong thời gian 40 phút. Tuy nhiên, căn cứ vào mục tiêu giáo dục, điều kiện nhà trường, SHDC có thể tổ chức ở thời điểm khác, cũng có thể gom các giờ SHDC thành buổi sinh hoạt lớn (3 – 4 tiết).
- Địa điểm tổ chức: phổ biến tại sân trường, phòng có không gian rộng, đôi khi cũng có thể tổ chức tại các không gian khác ngoài nhà trường, tuỳ theo mục đích giáo dục.

3 Nội dung Sinh hoạt dưới cờ

SHDC gồm 2 phần chính:

Phần 1: Nghi lễ

- Lễ chào cờ;
- Tổng kết HĐGD;
- Phát động/ phổ biến kế hoạch hoạt động.

Phần 2: SHDC theo chủ đề

Nội dung của phần này được thể hiện trong một kế hoạch chi tiết, rõ ràng. Kế hoạch này được xây dựng dựa vào yêu cầu cần đạt, cùng với những gợi ý về mạch nội dung cần thực hiện trong chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 6.

Sau khi xác định được chủ đề hoặc dựa theo gợi ý chủ đề trong bảng 3 (trang 16 – 20), nhà trường xác định nội dung hoạt động chi tiết và phương thức tổ chức sao cho phù hợp với các đối tượng trong nhà trường và đáp ứng mục tiêu của tất cả các khối lớp với các độ tuổi khác nhau.

Vì SHDC được tổ chức theo quy mô trường nên chủ điểm sẽ là chủ điểm chung cho toàn trường, phần lớn các hoạt động sẽ thực hiện tương đương như nhau ở các khối lớp. Ở một vài chủ đề đặc thù có thể giao các nhiệm vụ với mức độ khó khác nhau cho các khối lớp khác nhau thực hiện. Ví dụ: Trong chương trình văn nghệ, mỗi khối chuẩn bị các tiết mục văn nghệ khác nhau; tìm hiểu về phương pháp học tập thì mỗi khối lớp chia sẻ phương pháp học tập của khối mình,... Chính vì thế các chủ điểm, chủ đề SHDC không chỉ dành cho lớp 6 mà dành cho cả trường. Lãnh đạo nhà trường, Tổng phụ trách Đội, Bí thư Đoàn sẽ xây dựng nội dung chi tiết cho những gợi ý này để triển khai SHDC cho HS toàn trường. GV chủ nhiệm nhắc nhở HS thực hiện nhiệm vụ được giao và giám sát hoạt động của lớp mình, hỗ trợ thực hiện tốt buổi SHDC.

Bảng 3: Gợi ý các chủ điểm Sinh hoạt dưới cờ

CHỦ ĐIỂM	NỘI DUNG DỰ KIẾN	YÊU CẦU CẨN ĐẶT	NĂNG LỰC ĐẶC THÙ	NĂNG LỰC VÀ PHẨM CHẤT CHUNG
CHỦ ĐIỂM 1: XÂY DỰNG TRUYỀN THỐNG NHÀ TRƯỜNG	<p>1. Tìm hiểu ngôi trường mới của em</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tìm hiểu các hoạt động đặc trưng của trường trung học cơ sở. - Tìm hiểu các phòng chức năng của nhà trường. <p>2. Tìm hiểu truyền thống nhà trường</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tìm hiểu truyền thống hiếu học của nhà trường. - Tìm hiểu nội quy nén nếp của nhà trường. <p>3. Tham gia xây dựng văn hoá trường học</p> <ul style="list-style-type: none"> - Thể hiện văn hoá giao tiếp trong trường học. - Phổ biến quy định về giữ gìn cảnh quan nhà trường xanh, sạch, đẹp. <p>4. Ca ngợi trường em</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hát những bài hát truyền thống về nhà trường. - Nghe kể về những tấm gương điển hình của nhà trường. 	<ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu được những nét nổi bật của nhà trường và chủ động, tự giác tham gia xây dựng truyền thống nhà trường. - Tham gia HDGD theo chủ đề của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, của nhà trường. 	<ul style="list-style-type: none"> - Thể hiện được sự hợp tác, giúp đỡ, hỗ trợ mọi người để cùng thực hiện nhiệm vụ. - Chỉ ra được những đóng góp của bản thân và người khác vào kết quả hoạt động. 	<ul style="list-style-type: none"> Yêu nước Nhân ái Trách nhiệm Chăm chỉ Giao tiếp và hợp tác Giải quyết vấn đề và sáng tạo
CHỦ ĐIỂM 2: CHĂM NGOAN, HỌC GIỎI	<p>1. Tìm hiểu phương pháp học ở trung học cơ sở</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nghe thầy cô hướng dẫn phương pháp học tập ở trung học cơ sở. - Trao đổi kinh nghiệm học tập với các anh chị lớp trên. <p>2. Lan toả giá trị yêu thương</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nghe chuyên gia, thầy cô nói chuyện về giá trị yêu thương. - Chia sẻ cảm nghĩ của em về yêu thương. <p>3. Ca ngợi người phụ nữ Việt Nam</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tham gia chương trình văn nghệ "Về đẹp người phụ nữ Việt Nam". - Nghe kể về tấm gương người phụ nữ giỏi việc nước, đảm việc nhà. <p>4. An toàn trong trường học</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tham gia diễn đàn phòng chống tai nạn, thương tích trong trường học. - Nói không với bạo lực học đường. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tôn trọng sự khác biệt giữa mọi người, không đồng tình với những hành vi kì thị về giới tính, dân tộc, địa vị xã hội. - Tham gia HDGD theo chủ đề của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, của nhà trường. 	<ul style="list-style-type: none"> - Đánh giá được những yếu tố ảnh hưởng đến quá trình thực hiện hoạt động. - Rút ra được những kinh nghiệm học được khi tham gia các hoạt động. 	<ul style="list-style-type: none"> Yêu nước Nhân ái Trách nhiệm Chăm chỉ Giao tiếp và hợp tác Giải quyết vấn đề và sáng tạo Tự chủ và tự học

CHỦ ĐIỂM	NỘI DUNG DỰ KIẾN	YÊU CẦU CẨN ĐẶT	NĂNG LỰC ĐẶC THÙ	NĂNG LỰC VÀ PHẨM CHẤT CHUNG
CHỦ ĐIỂM 3: TÔN SỰ TRỌNG ĐẠO	<p>1. Hướng ứng phong trào "Đạy tốt, học tốt"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đăng kí thi đua học tốt. - Thực hiện cam kết thi đua. <p>2. Tôn vinh nghề dạy học</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kể chuyện về tấm gương nhà giáo. - Lắng nghe tâm sự nghề giáo. <p>3. Kỉ niệm ngày Nhà giáo Việt Nam</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tham gia tích cực vào các hoạt động tập thể trong lễ kỉ niệm. - Thể hiện lòng biết ơn thầy cô. <p>4. Tổng kết phong trào "Đạy tốt, học tốt"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Báo cáo kết quả thi đua của lớp. - Giao lưu với thầy cô và học sinh điển hình. 	<ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu được những nét nổi bật của nhà trường và chủ động, tự giác tham gia xây dựng truyền thống nhà trường. - Tham gia HDGD theo chủ đề của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, của nhà trường. 	<ul style="list-style-type: none"> - Thể hiện được sự hợp tác, giúp đỡ, hỗ trợ mọi người để cùng thực hiện nhiệm vụ. - Rút ra những kinh nghiệm học được khi tham gia các hoạt động. 	<ul style="list-style-type: none"> Yêu nước Nhân ái Trách nhiệm Chăm sóc Giao tiếp và hợp tác Giải quyết vấn đề và sáng tạo
CHỦ ĐIỂM 4: UỐNG NUỐC NHỎ NGUỒN	<p>1. Giáo dục truyền thống gia đình</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kể về những đóng góp của một số gia đình tiêu biểu. - Chia sẻ về vai trò của gia đình đối với mỗi cá nhân. <p>2. Bảo vệ chủ quyền biển giới, hải đảo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đóng diễn dân vũ về chủ đề quê hương, đất nước. - Hùng biện về chủ quyền biển giới, hải đảo. <p>3. Giữ gìn truyền thống văn hoá địa phương</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trưng bày triển lãm về văn hoá địa phương. - Giới thiệu sản phẩm của địa phương. <p>4. Tự hào Quân đội Nhân dân Việt Nam</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giao lưu với chú bộ đội. - Tham gia văn nghệ chào mừng ngày thành lập Quân đội Nhân dân Việt Nam. 	<ul style="list-style-type: none"> - Thiết lập được các mối quan hệ với cộng đồng, thể hiện được sự sẵn sàng giúp đỡ, chia sẻ với mọi người. - Giới thiệu được một số nghề truyền thống của địa phương. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tự chuẩn bị kiến thức và kỹ năng cần thiết để đáp ứng với nhiệm vụ được giao. - Chỉ ra được những đóng góp của bản thân và người khác vào kết quả hoạt động. - Rút ra những kinh nghiệm học được khi tham gia các hoạt động. 	<ul style="list-style-type: none"> Yêu nước Nhân ái Trách nhiệm Chăm sóc Tự chủ và tự học Giao tiếp và hợp tác Giải quyết vấn đề và sáng tạo

CHỦ ĐIỂM	NỘI DUNG DỰ KIẾN	YÊU CẦU CẨN ĐẬT	NĂNG LỰC ĐẶC THÙ	NĂNG LỰC VÀ PHẨM CHẤT CHUNG
CHỦ ĐIỂM 5: CHÀO XUÂN YÊU THƯƠNG	<p>1. Vui xuân ấm no</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đóng góp và sắp xếp các món quà cho chương trình “Trao tấm lòng vàng”. - Chia sẻ ý nghĩa của các hoạt động thiện nguyện. <p>2. Tìm hiểu trang phục ngày Tết</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu trang phục dân tộc ngày Tết. - Trình diễn trang phục ngày Tết. <p>3. Giữ gìn truyền thống ngày Tết</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kể về phong tục Tết quê em. - Thực hiện hành vi văn minh, tiết kiệm trong dịp lễ Tết. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lập và thực hiện được kế hoạch hoạt động thiện nguyện tại địa phương; biết vận động người thân và bạn bè tham gia các hoạt động thiện nguyện ở nơi cư trú. - Giới thiệu được một số truyền thống của địa phương. 	<ul style="list-style-type: none"> - Thực hiện được kế hoạch hoạt động của cá nhân và linh hoạt điều chỉnh khi cần để đạt được mục tiêu. - Thể hiện được sự hợp tác, giúp đỡ, hỗ trợ mọi người để cùng thực hiện nhiệm vụ. 	<p>Yêu nước Nhân ái Trách nhiệm Chăm sóc Tự chủ và tự học Giao tiếp và hợp tác Giải quyết vấn đề và sáng tạo</p>
CHỦ ĐIỂM 6: MỪNG ĐẢNG, MỪNG XUÂN	<p>1. Chung tay xây dựng ý thức xã hội</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuyên truyền nâng cao ý thức xã hội cho HS. - Cam kết thực hiện hành vi văn minh. <p>2. Văn nghệ mừng Đảng, mừng Xuân</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tham gia hát múa tập thể. - Thuỷt trình về chủ đề Mừng xuân trên quê hương em. <p>3. Thực hiện tuần lễ xanh - sạch - đẹp</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trang trí không gian trường lớp bằng các sản phẩm tái chế. - Chăm sóc cây xanh trong nhà trường. <p>4. Vui Tết an toàn</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuyên truyền về vui Tết an toàn. - Tham gia tiểu phẩm về an toàn ngày Tết. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tham gia HDGD theo chủ đề của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, của nhà trường. 	<ul style="list-style-type: none"> - Xác định được mục tiêu, để xuất được nội dung và phương thức phù hợp cho các hoạt động cá nhân và hoạt động nhóm. - Dự kiến được nhân sự tham gia hoạt động và phân công nhiệm vụ phù hợp cho các thành viên. - Dự kiến được thời gian hoàn thành nhiệm vụ. 	<p>Yêu nước Nhân ái Trách nhiệm Chăm sóc Tự chủ và tự học Giao tiếp và hợp tác Giải quyết vấn đề và sáng tạo</p>

CHỦ ĐIỂM	NỘI DUNG DỰ KIẾN	YÊU CẦU CẨN ĐẬT	NĂNG LỰC ĐẶC THÙ	NĂNG LỰC VÀ PHẨM CHẤT CHUNG
CHỦ ĐIỂM 7: HỢP TÁC VÀ PHÁT TRIỂN	<p>1. Phát triển nghề truyền thống trong hội nhập quốc tế</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nghe chuyên gia chia sẻ về các cơ hội phát triển nghề truyền thống. - Trao đổi về giữ gìn bản sắc Việt. <p>2. Tôn vinh vẻ đẹp người phụ nữ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giao lưu với các nữ nghệ nhân làm nghề truyền thống. - Hát về mẹ. <p>3. Hợp tác và phát triển nghề truyền thống</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nghe nói chuyện chủ đề Hợp tác để phát triển. - Giới thiệu sản phẩm nghề truyền thống Việt Nam. <p>4. Tiến bước lên Đoàn</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tham gia Lễ kỉ niệm ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh. - Hát các bài hát về Đoàn. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tìm hiểu được một số nghề truyền thống ở Việt Nam. - Nếu được hoạt động đặc trưng, những yêu cầu cơ bản, trang thiết bị, dụng cụ lao động của các nghề truyền thống. - Tham gia HDGD theo chủ đề của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, của nhà trường. 	<ul style="list-style-type: none"> - Phân tích được yêu cầu về phẩm chất, năng lực của người làm nghề mà bản thân quan tâm. - Trình bày được xu thế phát triển của nghề ở Việt Nam. - Thể hiện được sự hợp tác, giúp đỡ, hỗ trợ mọi người để cùng thực hiện nhiệm vụ. 	<p>Yêu nước Nhân ái Trách nhiệm Chăm chỉ Giao tiếp và hợp tác Giải quyết vấn đề và sáng tạo</p>
CHỦ ĐIỂM 8: PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG	<p>1. Bảo tồn cảnh quan thiên nhiên</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tham gia diễn đàn về thiên nhiên và việc bảo tồn thiên nhiên. - Triển lãm tranh, ảnh cổ động việc bảo tồn thiên nhiên. <p>2. Bảo vệ môi trường và giảm thiểu biến đổi khí hậu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hướng dẫn một số biện pháp phòng tránh thiên tai. - Trao đổi biện pháp bảo vệ môi trường và giảm thiểu biến đổi khí hậu. <p>3. Hướng ứng văn hoá đọc vì sự phát triển bền vững</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tham gia triển lãm sách. - Giới thiệu sách về môi trường và khí hậu. <p>4. Phát triển bền vững</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tham gia diễn đàn vì sự phát triển bền vững. - Hát, múa cổ động về bảo vệ môi trường. 	Tuyên truyền, vận động người thân, bạn bè có ý thức thực hiện các việc làm giảm thiểu biến đổi khí hậu.	<ul style="list-style-type: none"> - Giải thích được tác động của sự đa dạng về thế giới, văn hoá, con người và môi trường thiên nhiên đối với cuộc sống. - Nhận biết được những nguy cơ từ môi trường tự nhiên và xã hội ảnh hưởng đến cuộc sống con người. 	<p>Yêu nước Nhân ái Trách nhiệm Chăm chỉ Trung thực Tự chủ và tự học Giao tiếp và hợp tác Giải quyết vấn đề và sáng tạo</p>

CHỦ ĐIỂM	NỘI DUNG DỰ KIẾN	YÊU CẦU CẨN ĐẠT	NĂNG LỰC ĐẶC THÙ	NĂNG LỰC VÀ PHẨM CHẤT CHUNG
CHỦ ĐIỂM 9: NOI GƯƠNG NGƯỜI TỐT, VIỆC TỐT	<p>1. Mừng ngày Thống nhất đất nước 30 - 4 và Quốc tế Lao động 1 - 5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tham gia chương trình giao lưu và văn nghệ. - Ca ngợi người lao động. <p>2. Nói gương đội viên, đoàn viên tiêu biểu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giao lưu với đội viên, đoàn viên tiêu biểu. - Tuyên dương người tốt, việc tốt. <p>3. Nhớ về Bác</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kể chuyện về tấm gương lao động và học tập của Bác Hồ. - Hát về Người. <p>4. Tổng kết năm học</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nghe báo cáo kết quả học tập và rèn luyện của HS toàn trường. - Nói lời tạm biệt các anh chị lớp 9. 	Tham gia HDGD theo chủ đề của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, của nhà trường.	<ul style="list-style-type: none"> - Thể hiện được sự hợp tác, giúp đỡ, hỗ trợ mọi người để cùng thực hiện nhiệm vụ. - Biết cách tự khích lệ và động viên người khác để cùng hoàn thành nhiệm vụ. 	<ul style="list-style-type: none"> Yêu nước Nhân ái Trách nhiệm Chăm chỉ Tự chủ và tự học Giao tiếp và hợp tác Giải quyết vấn đề và sáng tạo

Lưu ý: Việc chia tuần cho SHDC theo bảng trên chỉ mang tính gợi ý. Nhà trường có thể đảo, đổi vị trí các chủ đề, chủ điểm tuần hoặc gom các nội dung thành buổi sinh hoạt lớn. Thậm chí, xây dựng nội dung khác miễn là đạt mục tiêu giáo dục của nhà trường và của địa phương.

Chân trời sáng tạo